Tizenötödik évfolyam. 131. szám. Kolozsvárt, szombat, junius 9. 1894.

SZERKESZTŐI IRODA:
Belmagyar-utcza 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA:
Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Félévre 8 frt. v. 16 korona. Negyed évre 4 frt v. 8 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.
Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon-szám: 9. POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP. Telefon-szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 2-dik szám.

HIRDETÉSI DIJAK:
Egy □ czentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.
Nyilttéri czikkek:
garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Politikai bohózat.

A mennyiben a még mindig tartó kormányválságról szóló hireket hiteleseknek lehet tartani, akkor a tegnapi nap nagy meglepetést hozott a napok óta tartó izgalmak közt élő nemzetnek.

A legujabb értesülés szerint ugyanis Wekerlének nem sikerült olyan miniszteri listát összeállitani, a melyet az uralkodó elfogadhasson, s a király most már br. Bánffy Dezsőt, a képviselőház elnökét bizta meg kabinet alakitással.

Ha a bárónak sikerül minden tárczára embert találni, akkor br. Bánffy Dezsőt ugy lehet tekinteni, mint Magyarország miniszterelnökét.

Hogy kikből állitja egybe a kabinetjét, az mége pillanatban tán előtte is titok. Emlegetik ugyan gr. Andrássy Gyula, báró Eötvös Loránd, Tisza István, Teleszki István nevét, mint olyanokét, a kik készek egy Bánffy kabinetben a régi resszort miniszterek helyét betölteni.

Ezek közül gróf Andrási Gyula a felség személye körüli, báró Eötvös Lóránd a közoktatásügyi, Tisza István a földmivelésügyi és Teleszki István az igazságügyi tárczákat vennék át.

A régiek közül Lukács Béla és Hieronymi Károly tárczát cserélnének, a mennyiben Lukács Béla lenne a pénzügyminiszter, Hieronymi pedig átveszi a kereskedelemügyi miniszteri tárczát.

A mint ebből a listából látszik, a Bánffy-féle kabinetben négy uj ember venné át a régiek örökét, s maga a miniszrerelnök lenne egyuttal a belügyminiszterium vezetője.

Hogy ehhez a már nem is koalicziós, hanem merőben zagyva elemekből alakitandó kormányhoz első sorban a szabadelvü párt mit fog szólani, arra csakugyan kiváncsi lehet a világ, de hogy aztán a nemzet minő állást foglal el egy ilyen szintelen és politikai karakter dolgában alig jellemezhető kormánynyal szemben, az aligha képezheti találgatás tárgyát.

Hát már most csak az a kérdés, hogy a Wekerle-kabinet — melynek a parlamentben főkép az egyházpolitikai programmot illetőleg nagy többsége van, s a korona maga is hozzájárulását jelentette ki ezen politikához — tulajdonképen mi okból bukott meg?

A másik kérdés, hogy ugyanazon politikai programm alapján mi okból kerül a kabinet élére épen br. Bánffy Dezső?

De hát már oly szegény lett a magyar parlamenti és politikai közélet vezérszerepre hivatott államférfiak dolgában, hogy egy Wekerle, egy Szilágyi helyébe már csak egy Bánffy Dezsőt és egy Teleszky Istvánt ültethet a korona kegye?

Mert ugyan, mi egyebet, mint az államférfiui tehetségekben való erős elszegényedést jelentheti az a csodálatosan naiv elhatározás, hogy a parlamenten kivül előállott, tehát természetellenes politikai válságból a korona csak Bánffy Dezső közremüködésével vezetheti ki a nemzetet.

Hát ki is az a báró Bánffy Dezső voltaképen, hogy elmeri fogadni a korona kezéből az ország első méltóságát, s még azzal is áltatni birja magát, hogy ebben a csodás politikai szinjátékban való szereplésre komoly férfiakat is fog találni?

Hát mit vétett ez a nemzet a végzet ellen, hogy a mikor legjobban szüksége volna egy kivételes férfiura, akkor előálljon egy Bánffy Dezső s elég bátor legyen azt mondani a királynak: Felséges Uram, én vagyok az egyedüli, a ki a khaoszból kivezethetem a magyart egy ujabb igéret földjére.

De hát a végén elhiszi, elhiheti-e a nemzet, hogy egy Wekerle után következő kabinet Bánffy Dezső nevéről neveztessék el?

Mi azt hisszük: rég veri már a magyart a teremtő, de ujabb időben még nem ütött akkorát a hátán, mint midőn valami titkos utakon nem állott elébe a korona bizalmának és a Bánffy Dezső mérhetetlen vakmerőségének.

Ámde hiteles értesülés alapján tegnap este egész Budapesten el volt terjedve br. Bánffy Dezső miniszterelnökségének a hire, de olyan ember nem találkozott a ki elhigyje, vagy a ki elhitte ne szörnyülködjék felette.

Mi is sugalhatta annak a jó királynak azt a csodálatos ötletet, hogy annyi ember közül éppen olyat válaszszon ki ilyen fontos szerepre, a ki annyi ember közt épen ő maga a legkevésbbé ilyen szerepre való.

Mi ugy nézzük, „hogy a királyt valami földfeletti igézet ejtette meg“, Bánffy Dezsőt pedig az ördög szállotta meg, másküléömben lehetetlen, hogy a „Kormányválság“ czimü komédia ilyen rettenetes bohózattá alakulhasson át.

A kormány-válság.

Budapest. junius 8.

Felfordulás.

A Dorottya-utcza tájéka fel van fordulva. A szabadelvüpárt és a börze elénk kontaktusban van egymással. Mindkét helyen nagy az izgatottság és még nagyobb a lehangoltság. Láthatlan szálak összekötik e két nagy vásárhelyt és mindkét helyen Wekerle ma disagióra jutott.

Wekerlét, tegnap délután, de még este is a liberalis párt a maga összetartózandósága egyedüli orgánumának tartotta, ma — ha a hir nem csal — **Wekerle a szabadelvüpárt által már fel lett áldozva.** Miután pedig a Lloyd-épületi voksbörzén letünt Wekerle csillaga, az értéktőzsde se törődött vele sokat és szivesen áldozott mindjárt az ujonnan feitünő napnak: **Br. Bánffy Dezsőnek.**

A tény az, hogy a szabadelvü pártból ma egy uj miniszterelnök neve került forgalomba, miután tegnap este Wekerle Sándor elhatározta magát, arra, hogy ő Szilágyi teljes elejtésével nem alakit kabinetet.

Hiába volt minden kapaczitálás. Wekerle ugy látszik többre becsüli saját érkölcsi reputáczióját és érzi, hogy a szolidáritással üzött komédia igen szomoru következményekkel járna reá nézve.

Az utolsó perczben tehát jobb meggyőződésének engedett. A hangulat jellemzésére külömben érdekes az is, hogy tegnap késő este, a mikor a szabadelvü párt mély elkeseredettséggel és lesujtott hangulatban együtt volt — hire terjedt, hogy az Abbazia körül — ugyanott a honnan eddig az „Éljen Wekerle“ hiáltások kerültek ki — egy kis tüntetés rendeztetett, melynél már azt kiáltották: „Abczug Wekerle — éljen Szilágyi!“

A feltünő nap és holdjai.

Lett légyen bárhogy a dolog, tény az, hogy midőn a szabadelvü párt este lázas érdeklődéssel várta a megoldás előhirnökeit, egyszerre, előbb csak suttogva, de később már nyomatékosan beszélték a képviselők. hogy **báró Bánffy Dezső kihallgatása a királynál a felség azon ultimátumával végződött, hogyha Wekerle szombatig nem terjeszthet elő elfogadható miniszteriumot, ugy a korona báró Bánffy Dezsőt fogja megbizni a miniszterium megalakitásával.**

E hir ma délelőtt teljes megerősitést nyert és nem csekély konsternácziót keltett a párt ama tagjai körében, kik csak most vettek róla értesülést. A déli órákban a pártnak Budapesten időző tagjai majdnem teljes számban gyültek össze a klubban és megeredtek a Bánffy-kabinetre vonatkozó kombinácziók.

A párt főemberei tudni akarták, hogy Bánffy a saját minisztériumában nem fog szaktárczát vállalni, majd a különféle ressortoknál eszközlendő cserékről véltek tudomással birni, ugy, hogy egy kész miniszteri lisztát is korpoltáltak, mely igy hangzott:

Elnök és belügyminiszter: **br. Bánffy** Dezső.
Honvédelmi miniszter: **br. Fejérváry** Géza
Vallásügy- **báró Eötvös** Loránd.
Földmivelési miniszter: **Tisza** István.
Pénzügyminiszter: **Lukács** Béla.
Kereskedelmi miniszter: **Hieronymi** Károlv.
Horvát miniszter: **Josipovich** Imre.
Ő felsége személye körüli miniszter: **gróf Andrássy** Gyula.
Igazsügugy: **Teleszky** István.

Ma egész nap nagy tanácskozás folyt a miniszterelnöki palotában, melyben részt vettek az összes leendő miniszterek, Teleszky és Eötvös Lóránd kivételével. Azonkivül részt vettek a tanácskozásban Tisza Lajos gróf és Széll Kálmán is.

Tisza Istvánért később küldöttek, a miből azt következtetik, hogy Tisza István, mint földmivelési miniszter szintén részt vesz a kabinetben.

Wekerle, hir szerint, egészen kimaradna a miniszteriumból és a pénzügyiniszteri tárczát Lukács Béla kereskedelmi miniszter foglalná el, a kinek helyére Miklós Ödön jönne.

Bánffy mint elnök szeretné ugyan a belügyi tárczát is elvállalni, de ez csak ugy volna lehetséges, ha Hieronymi átmenne más miniszteriumba, pl. a kultuszminiszteriumba.

Délután a miniszteri tanácsból Fejérváry teljes ornatusban átment a felséghez hirt vinni a tanácskozások eredményéről. Fejérváry igen sokat tanácskozott a felséggel, tőle eljöve egyenesen viszszament a miniszterelnöki palotába, a hol ujból megindultak a tanácskozások.

A beavatottak szerint a **Bánffy-miniszterium megalakulása befejezettnek tekinthető.**

Később Bánffy Dezső báró maga is volt a királynál.

A miniszteri liszta holnap már ő felségének is bemutattatik.

Holnap ő felsége rövid időre Bécsbe utazik, pár nap mulva azonban ismét viszszatér.

Vannak még a szabadelvüpártban sokan, a kik mindig hiszik, hogy Bánffynak épp ugy nem fog sikerülni a párt támogatását megnyerni, mint Khuen-Héderváry nak nem sikerült, és ezen esetben Wekerle el van határozva Szilágyi elejtésével is elvállalni a miniszterelnökséget.

Bizalmas tanácskozások.

Wekerle Sándor ideiglenes miniszterelnököt a délelőtt folyamán meglátogatták a volt és a leendő kabinet összes tagjai. Az első, a ki reggel 9 órakor a palotába hajtatott, Hieronymi Károly belügyminiszter volt; utána jöttek Fejérváry Géza báró honvédelmi, majd Lukács Béla kereskedelmi miniszterek. Tisza Lajos gr. 10 óra után érkezett Tisza István orszgy. képviselő társaságában, Bánffy Dezső br., a képviselőház elnöke pedig háromnegyed 11 órakor.

A miniszterek, mihelyt együtt voltak, nyomban bizalmas tanácskozásra vonultak vissza a miniszterelnökség egyik termében.

A tanácskozás alatt több képviselő fordult meg a palotában s névjegyét hagyta hátra. Ott voltak a többi közt Horváth Gyula és Prileszky Tádé orsz. képviselők, a kik azonban mindjárt eltávoztak.

Fél egy órakor Széll Kálmán orsz. képviselő érkezett a palotába s bejelentette magát a miniszterelnöknek. Wekerle maga jött ki a tanácsteremből s bevezette őt a miniszterek közé.

Érdekesen jellemzi a miniszteri tanácskozás nagy fontosságát az a körülmény, hogy Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter délfelé a hátulsó kapun át elhagyta a miniszterelnőki palotát, a honvédelmi miniszteriumba ment, ott teljes diszbe öltözködött s a királyhoz ment audiencziára. A királyi palotából később egy udvari szolga jött át a miniszterelnöki palotába és Fejérváry Géza bárótól jelentést hozott. Erre Tisza Lajos gr. rögtön átseitett a honvédelmi miniszteriumba, de onnan csakhamar visszatért, mert Fejérváryt még nem találta hivatalában.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter teljes két órát volt a királynál s a palotából pontban három órakor érkezett vissza a miniszterek tanácsába. Utközben találkozott Beksics Gusztáv miniszteri tanácsossal, a ki közvetlen a honvédelmi miniszterrel való beszélgetése után magához kérette a félhivatalos Orsz. Értesitő szerkesztőit s azokat a helyzetről informálta.

Fejérváry Géza báró a miniszter-tanácsnak részletes jelentés tett a királyi audiencziáról. Széll Kálmán kevéssel később elhagyta a miniszterelnöki palotát. Ekkor udvari szolga jött a palotába, a ki Szlávy József koronaőrnek hozott meghivót a királytól. A meghivót azonnal elküldötték a koronaőrnek.

AZ ELLENZÉK TÁRCZÁJA.

1894. Junius 9.

Az első levél.

(Kapja: E. Kovács Gyula tizenhét éves korában Debreczenben.)

Augusztusi gyönyörü éjszska. A hold besüt. Az óra egyet üt. Mikor azt hiszem, hogy szüleim az oldal-szobában már mély álomba merültek: a „nagy-szobá“-ban, hol engem kényeztetésből egyedül hálattak, ágyamból lassan kikelek, mindenek előtt fejembe nyomom a kalapom, vigyázva bal karomra akasztom az apám rőtszinü vadmacskabőr nagy dohány-zacskóját, ujjamra füzöm rigorózumra kapott kedves czúgos czipőmet, szivemre szoritom egyetlen öltözetemet, melynek egyik zsebébe már tegnap este elrejték egy tiz pengőkrajczáros „Strupli“-bankót, az anyám „húsra-való“ kaszszácskájából, jobb kezembe fogom apámnak előre fejem mellé készitett kedvencz fényesre csizzolt tövises botját (öntudatlan czélzással jövő pályámra) — lábujjhegyen, mezitlább, visszafojtott lélegzettel kiriglizem az ajtót, kihuzódom halkan, s a csak verőczével kivülről zárt pitvar küszöbe előtt keresztben elnyult, édesden alvó szolgálón óvatosan átlépve szerencsésen kijutok a holdsugárban ragyogó udvarra. Megsimogatom a rám, kérdő tekintettel bámuló komondort s — neki a kapunak, neki a jobbra kanyarodó homokos utczának, mely a szőlőkbe és az óhajtott debreczeni utra vezete. — Megyek. —

Alig érek ki a kapun, mögöttem, sajnálkozásbul-e? unalmábul-e? vagy csak ásitásképen: öblösen elvakkintja magát az otthagyott komondor, meghallja ezt a „rektorurék“ két kisebb tarkája, ezek kattogásait meg a közel szomszédokéi és igy tovsbb és támad hamarosan oly általános és egyetemes ugatás a helység kutyái közt, hogy pillanatra lehetetlen volt egyébnek tartanom e concertet mint egy titkos kutyaösszeesküvésnek, melylyel vakmerő szökésemet akarja barátságos földi indulattal meghiusitani az előrelátó kutyasereg.

— Minden vérem szivembe futott.

Egy perczre legyökereztem . . . . De már a másikban, mint a megriadt vad — nem lopózva, nem figyelve többé — azokkal a tizenhétéves fiatal lábszárakkal neki iramodtam és meg se állottam a nagy szőlőskert bozótos, széles árkáig.

Ezer szerencsém, hogy a kutyák ugató seregéből egyetlen egy se jött ki az utczára, mert a miat futok, ösztönszerüleg menthetetlenül lefognak.

Alig birtam lélegzetet venni. De csakhamar kifujtam magam. Soha se láttam csillagosabbnak az eget fényesebbnek a holdat, csöndesebbnek az éjt.

Felöltöztem — s benyelt az erdő.

Este kilencz órakor már ott pihegtem Debreczenben, a szent-annai sétatér ákáczbokorral takart elhagyott vastag tölgyfa padján.

Előleges megbeszélés szerint a szinház fiatal garderobe,szobája adott szállást. Egy órai üldögelés után fölkerestem a szinháznál.

Másnap kimentem egy kicsit az utczára; de egy előmbe vetődött félig meddig ismerős papi ábrázatról eszembe ötlött, hogy superintendentialis van. Havas István sógorom vitkai Ielkész, Segesváry Mihály nagybátyám, Kánter János esperes okvetlen benn vannak. A diligentianak vége, vakationmit keresek én Debreczenben? Ha meglátnak elfognak és erőszakkal hazavisznek.

Visszasompolyogtam hát kaliczkaszerü de szerencsére kertre nyiló szobácskámba mely a szent-annai nagy fürdőtől körülbelől a hatodik telek hátsó részén lehetett.

Elkezdek gondolkozni, hogy — mit is irjak hát most haza? Mert otthon nem hagytam utbaigazitóul egyebet mint egy kis darab papirkát, melyre plajbásszal annyit irtam csak, hogy „Hollétemet minél előbb tudatom,“

Irtam tehát egy levelet anyámnak versben. Tőle tanultam e mesterséget meg a hitet, hogy szépet nem is lehet másképen irni — csak versben.

Gondoltam: igy közelebb férek a szivéhez. Könyebben és biztosabban kiengesztetem. Kérem, hogy beszélje rá apámat — hiszen mindig ő volt áldott közbenjáróm, hogy ne fáradjon utánnam. Ugyis hiábavaló minden. Mondja meg neki, hogy csak ugy vihet haza, ha a szekér derekához lánczol: de a mint a lánczot rólam leveszi: tüstént elszököm megint.

Erre kaptam az „első level“-et.

„Kedves Gyulám!

Csak meg kellett hát érnem azon egyetlen örömvirágom hervadását is, melynek nyilásával oly rég biztatám magamat az élet kietlen — nekem, oly sok tövissel rakott — pusztáján.

És ki volt hozzám oly kegyetlen, ki nem szánta ezen virágomat összetiporni? Ki más, mint az én első szülöttem. Kinek életadásában küzködtem egykor a halállal, küzködöm azóta az élet bajaival.

Ő kóstoltatta meg velem a szülő örömöt; de a szülői keserüséget is. . .

Óh, Gyulám, Gyulám! Élsz, és mégis kénytelen vagyok mindennap halottként siratni tégedet.

Igen, mert te meghalltál. Te nem vagy többé a mindenkitől dicsért Kovács Gyula.

Meghalt benned minden jó érzés, minden szeretet szüleid és önmagad iránt.

Ki tudta jó érzéseid annyira elaltatni, hogy feledve mindent a mi szent, oly utra tértél melyről, vajmi nehéz lesz a vissza térés.

Te már ugy gondolkozol: mit gondolok már én az anymmal? Mit bánom én ha megemészti is őtet a bánat? Kedvesebb már nekem a vig czimborák társasága, Igy gondolkozol. Mintha lelkedbe látnék. Legalább cselekedeteid ezekkel megegyezők.

De fiam, vigyázz, hogy jókor ébredj föl ezen mostani mámorodból? Nehogy kénytelen légy anyádat ugy siratni majd mint most ő tégedet.

Vigyázz! Ván egy igazán itélő biró felettünk, mely cselekedeteinkről számot kér.

Számonkéri tőled egykor a kissebb testvérektől előlt anyát; mert ha neked már nincs is: ő nekiek még van szükségök életemre.

Isten téritsen a jó utra, melyről letévelyedtél!

Kivánja keseredett szivü anyád

Kereszturi Juliánna m. k.“

Mig ez az első levél „iródott“ és Debreczenbe békerült: három szerepet játszottam már a harminczad-utczai (most Batytyián-utcza) Nánássy-féle szinpadon.

Első volt (hogy „lámpa fényhez szoktassanak“ — mint mondák) „Hoplitán“ a szerelmes és énekes szabólegény a „Politikus csizmadiá-“ban.

Második „Pál fordulása“ népszinmümüben „Pali“ a czimszerep. Harmadik Jókai Mór „Könyves Kálmán“-jában, „Álmos, Ráma herczege.“ Ennek játszása épen az nap várakozott reám, melyen a postás e levelet hozta.

Szerencsémre nem velem találkozott először, hanem az én fiatal garderobe-szabóm barátom és protektorommal.

Ez jött be az öltözőbe hozzám a negyedik felvonás végén kezében tartva a levelet.

— Ne haragudj, hogy csak most adom át. Láttam, hogy fekete pecsét van rajta. Gondoltam: bizonyosan szüleidtől való s olyas valami van benne, a mi szerepedben megzavar. Most már nincs hátra semmi

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Kevéssel négy óra előtt Huszár Adolf kir. tanácsos és a miniszterelnökség elnöki osztályának igazgatója megjelent a királyi kabinet-irodában, hogy Wekerle Sándor dr. számára kihallgatást kérjen a királytól.

Tisza Lajos gróf a miniszteri tanácskozások befejezte, tehát négy óra után az Angol királynő szállóba hajtatott. Hieronymi Károly belügyminisztet pedig lakására tért. Közvetlen ezután az udvartól Bánffy Dezső báró részére meghivás érkezett a királytól, mire Bánffy Dezső egy negyed öt órakor a királyi várpalotában hajtatott.

Bánffy Dezső báró kihallgatása alig egy negyed órát vett igénybe; a képviselőház elnöke a miniszterelnöki palotába viszszatért és Wekerle Sándor dr. miniszterelnökkel hosszasabban tanácskozott négyszemközt.

Tanácskozásaik közben érkezett a palotába Károlyi István gróf, a ki ezután rövid látogatást tett Wekerle miniszterelnöknél.

A kormányválság ügyében a király, hir szerint, holnap délelőtt tudatja végleges elhatározását az ideiglenes Wekerle-kormánnyal. A király és az udvar ezután elutazik Bécsbe.

Általában feltünt, hogy a miniszterek tanácskozásán csak a igazságügyi tárcza nem volt képviselve. Politikai körökben ebből a körülményből az következtetik. hogy Wekerle nem akarja elejteni Szilágyi Dezsőt s nélküle nem kiván uj kormányt alakitani. Más oldalról ismét azt a meglepő hirt jelentik, hogy Wekerle azért kért ma délután kihallgatást a királytól, hogy ezt az elhatározását bejelentse a felségnek.

Ez esetben a Wekerle-kormányt hir szerint egy Bánffy-kormány fogná fölváltani Szilágyi nélkül, Bánffy utóda a képviselőház elnöki székén a válság ilyetén való megoldása esetén Berzeviczy Albert vagy Dániel Ernö lennének.

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök mint értesülünk, ma este 7 órakor a királynál szintén audiencián volt.

Államtitkár-válság.

Ha miniszterek akadnak is, azért még mindig meg lesz a nehézség az államtitkárokkal. Hivatalra ugyan Magyarországon mindig akad elég ember, de olyanokat megnyerni, a kik az állást betölteni is képesek, azonkivül a szabadelvü pártra is erősséget képeznek, nem kis feladat.

Most az államtitkárok egymás után mondanak le. Ez természetes következménye a miniszterek lemondásának, mert a politikai államtitkárnak mindig azonositani kell magát miniszterével.

Betzeviczy, Reiszig, Andrássy Gyula, Miklós Ödön, Erdélyi, br. Jósika Samu államtitkárok már mind lemondottak.

A lemondó államtitkárok közül egyikmásik esetleg miniszteri tárczát is kap. Igy ujabban erősen kolpzrtálták Miklós Ödönt kereskedelmi miniszternek, Andrássy Gyulát személye körüli miniszternek. Ujabb értesülésünk ugyan ugy szól, hogy Andrássy Gyula nem vállal miniszteri tárczát, de annál kevésbbé valószinü, hogy megmaradjon államtitkárnak.

Értesülésünk szerint az államtitkári állások betöltése már is erős fejtörést okoz a megalakitandó kabinetnek.

A vallásügyi tárczánál hir szerint Pulszky Ágost lenne a politikai államtitkár, de maga a miniszterjelölt, br, Eötvös Loránd erről még nem tud semmit, nélküle pedig az államtitkári állást nem lehet betölteni. Hir szerint a vallásügyi miniszteriumban ez alkalommal egy adminisztrativ államtitkári állást is fognak szervezni, a melyre még nincs kijelölve az alkalmas egyéniség.

A kereskedelmi miniszteriumba Miklós Ödönt mindenesetre szeretnék mint mérnök embert, áttenni, ha nem miniszternek ugy államtitkárnak.

A belügyminiszteriumba ellenben át. jönne Reiszig mostani kereskedelmi államtitkár, a ki mint alispán, királyi biztos stb. a közigazgatás terén jártassággal bir-

Más ressortokban eddig még nem kerültek szóba az államtitkári állások.

A király ellenszenve.

A helyzettel teljesen ismerős kézből vesszük a következő sorokat: Wekerle talán tulságosan is nyilvánosságre hozta a király ellenszenvét Szilágyi iránt. Wekerlének per longum et latum nem lett volna szabad a kérdést tárgyalni hanem el kellett volna magát határoznia, hogy akar-e vállalni tárczát Szilágyi nélkül vagy sem?

Ha nem akart vállalni, meg kellett volna egyenesen mondania határozottan a felségnek, nem pedig a legteljesebb nyilvánosság előtt a kérdést napokon keresztül tárgyalni.

A lemondás okairól magában a parlamentben kell a lelépő kabinetnek utólag nyilatkozni, Ez a helyes parlamenti felfogás.

Ő felségének Szilágyi elleni ellenszenve külömben onnan ered, mert Szilágyi érintkezéseiben kissé tulságos praepotens modort tanusitott. A felséggel nem egész kathedralis hangon beszélt a mi a lehető legkellemetlenebb benyomást tette a királyra.

Ő felsége állitólag igy nyilatkozott: „Én magam is liberális ember vagyok, akarom, hogy a szabedelvü pártból alakittassék a kormány, de ezzel az emberrel többé semmiféle hivatalos minőségben érintkezni nem akarok.“

Csötörtökön Bánffynak ingerülten azt mondotta: „Nem türöm, hogy azt az embert javaslatba hozzák olyan állásra, a melyben nekem érintkeznem kell vele?“

Kálnoky szereplése.

Bécsből a „P. N.“ a következő érdekes sorokat kapja:

Gróf Kálnoky Gusztáv tegnap délután ő felségéhez Budapestre táviratot intézett, a melyben ismételve kérte Szilágyi Dezsőnek elejtését, kijelentvén egyuttal, hogy ha Szilágyi Dezső az uj kabinetben ismét helyet foglal, ez esetben ő maga (Kálnoky) kénytelen volna lemondását benyujtani. Ezzel párhuzamosan a külügyminiszter az általa közvetetlenül sugalmazott Fremdenblatt-ban meginditotta, most már a „verschärfte Tohnart“ legerősebb modorában, legujabb hajszáját. Konstatált tény egyuttal az is, hogy a Standardban megjelent s Magyarországot és Wekerlét a legperfidebb módon leczkéztető czikket az emlitett angol lap állandó bécsi levelezője, Frey Gyula ur küldte Londonba; hogy e czikket biliensteini báró Falke ur, a külügyminisztérium osztályfőnöke inspirálta egyenesen Kálnoky megkizásából. A Standard czikkének ilyetén keletkezését egyébiránt kikottyantotta a Fremdenblatt maga is azzal, hogy ezt a telegrafált perfidiát helyeslő kommentárral kisérte, és azt a maga meggyőződésével megegyezőnek deklarálta.“

Gróf Kálnoky Gusztávnak ezt az eljárását átadjuk a magyar nemzet alkotmányos lelkiismerete itéletének. Ez az ur, aki alkotmány szerint köteles eltürni, hogy a magyar parlament az ő politikájának ügyeibe beleavatkozzék, ugyancsak az alkotmány által el van tiltva attól, hogy Magyarországnak belső ügyeibe bele ártsa magát.

Budapesti lapok a válságról.

A Budapesti Hirlap a koronázó évforduló napján szomorunak látja a helyzetet. Fel van idézve a pártok villongásához a vallási meghasonlás, a kulturharcz és a felekezetek gyülölsége. A nemzetiségek a lázadásig fel vannak ellenünk izgatva és szervezett pénzintézetek vannak alapitva, melyek ez izgatást szolgálják. — A nemzetalkotó állam ellentétbe van hozva a társadalom legfőbb humanitárius intézményével: az egyházakkal, oly országban, a hol nem kevesebb, mint hét felekezet imádja más-más ritus szerint az istenét. A magyar demokraczia összeütközött a magyar arisztokracziával, a mely szereplésével, fényével, előkelőségével némileg hivatva van arra, hogy a magyar társadalomban pótolja a magyar udvar és udvartartás hiányát.

A Budapest szerint Szilágyi Dezső elejtése nagy megalázkodást jelentene Wekerle s a szabadelvü párt részéről s ki nem köszörülhető csorbát ütne az egyházpolitikai javaslatok ügyén. Egyszersmind uj reményt és bizalmat s ezekkel együtt fokozottabb erőt öntene a javaslatok ellenzőibe.

A Pester Lloyd szerint a Szilágyi-kérdés most már meg van oldva — fájdalom, kedvezőtlen értelemben. Nem sikerült a korona aggályait a lemondott igazságügyminiszter ujabb belépése ellen a kormánynak elszlatni, és ezzel Szilágyi személyére nézve kétségtelenül véglegesen megtörtént a döntés. A király világosan kifejezett akaratával szemben nincs felebbezés — legkevésbbé olyan emberre nézve, mint Szilágyi. Mások remélhetnek hangulatváltozást az ő javára, ő maga az uralkodó elfordulásából csak egy következtetést vonhat le: kegyvesztetté lett s tiszteletteljes számüzetésbe kell mennie. Ez a tény változhatatlan, amennyiben Szilágyi saját határozatára vonatkozik.

A Magyar Hirlap hangsulyozza, hogy Szilágyi Dezső neve össze van forrva az egyházpolitikai reformokkal s akkor, mikor kinos küzdelmek után e reformok diadalra jutnak és tüntetőleg melettük nyilatkozik a korona is, ugyanekkor elejtsék azt, a ki megtestesülése volt az eszméknek. Ez valóságos politikai abszurdum lenne. És ugyan ki nem szereti hát Szilágyit? kérdi a lap. Kálnoky gróf! — feleli rá. Az ő keze vezeti itt az intrigákat. Ez ellen pedig határozottan tiltakoznunk kell.

A Magyar Ujság oda nyilatkozik, hogy Szilágyi és Csáky nélkül nem teljes a győzelem; Szilágyi nélkül az egyházpolitikában gyengül Wenerle kabinetje és veszt a presztizsből. Sőt saját népszerüségéből is, mert az ellenzék rá fogja fogni, hogy engedett a pair-schubból, elengedte Szilágyit is, csakhogy a kormányelnöki széken megmaradhasson.

A Nemzet szerint félreismerhetetlen keserüség tölti el a kedélyeket, a mikor számot kell vetniök azzal a kényszerüséggel, hogy Szilágyi Dezsőt, ki ép ugy első sorban küzdött a liberális eszmék előbbrevitelében, mint a közjogi alapra felépitett alkotmányunk kereteinek és tartalmának lelkiismeretes megvédelmezésében, a vezérlő állásban nélkülöznie kell.

A Pesti Hirlap oda nyilatkozik, hogy a Szilágyi-kérdés gyökérszálai nemcsak a reform tárgyilagos érdekeibe, hanem egyuttal a szabadelvü párt és a kormányzás összes létérdekeibe is belegyulnak. Szilágyi kimozditása a kabinetből meg mozditja azt az egész talajt, a melyre Wekerle és a szabadelvüpárt egész kormányzási rendszere épitve van.

Pesti Napló szerint az államérdek ily kritikus pillanatban pártválságot meg nem tür s a helyzet a trónt és országot a szabadelvü párt szolgálataira utalja.

Felhivás!

Kossuth Lajos emlékének örök hálával tartozik a magyar nemzet. E hálát legalább részben lerovandó, szobrot emel emléke megörökitése czéljából az ország fővárosában méltót a névhez, méltót önmagához. Kötelessége tudatában, a Kárpátoktól a Dráváig, a Lajtától a Királyhágóig, még számos vidéki városban kivánja a nemzet e félisten emlékét megörökiteni.

Nekünk az erdélyi részek lakósainak is kötelességünk Kossuth Lajos emlékét megörökitenünk a mi körünkben; szobrot kell emelnünk a félistennek a korszakot alkotó nagy hazafinak, a honszerelem mintaképének az erdélyi részekben is, hogy hirdesse e szobor közöttünk is Kossuth Lajos nagyságát s tartsa ébren honszeretetünket örök időkön át.

Ezen eszmék által lelkesitve, a hálaérzetétől áthatva hatátozta el Marosvásárhely szabad kir. város polgársága, Marostordavármegye közönségével egyetemben, nagy lelkesedéssel, a f, é. május hó 1-én tartott értekezleten, hogy Kossuth Lajos emlékének az erdélyi részékben leendö megörökitése czéljából, az erdélyi részek középpontján Marosvásárhelytt szobrot emel; ezen értekezlet kimondta, hogy a gyüjtést a lehető legszélesebb körben meginditja. E végből a szobor-bizottság részben rendes gyüjtőiveket küld ki, egyszersmindenkorra, szóló adományok gyüjtésére, részben pedig kötelező nyilatkozatokat fogad el öt évre felajánlandó és évi részletekben törlesztendő adományok aláirásával.

Az ekként meginditott mozgalmat már is siker koronázta. A végrehajtó bizottságnál a rendszeres gyüjtés megkezdése előtt 3000 frtnyi adományt irtak alá, melyhez hozzájárultak:

Dr. Bernády György 250 frttal, Csongvay Lajos, Kathonay Gyula, Wallerstein Bernát 100—100 frttal. Gusáth György, Csontos Olivér, Kupferstich Samu, Tischler Hermann, Jeney József, Róth Károly, Várady Márton, Geréb Béla, ifj- Enyedi Sámuel, Letzter Samu, Petri Zsigmond, Simonffy Sámuel, Marosi Ödön, Éltető József, Vass Tamás, Kispál Mihály, dr. Fenyvessy Soma 50—50 frttal. Petrás Géza 30 frttal, Hámorszky Lajos, 25 frt 20 krral, László Gyula, Weisz Vilmos, Muntyán Béla, Beck Béla, Balla László, Popovits Gyula, Kontz Lajos, Hajós Károly, Adi Árpád, Darkő Ákos, Oroszlán István, Potoczky Péter, Nuridsánv Antal, Kondray János, id. Zalányi József, Szabó István aljegyző, Vida Károly, Dabóczi János, Fischer Hermann, Hirsch Károly, Geréb Lajos, Dindár Gyula, Tamás János, Issekutz Gergely, Dávidovits Ferencz, Béldi István, Szentgyörgyi István mészáros, Fisher Gyula és fiai 25—25 frttal. Szentgyőrgyi Dénes, Csiszér Albert, László György, Kövendi Gyula, Lázár Benedek, Agyagási Vidor, Mandelbaum Áron, Száva Gyula, Jánossy Árpád, Dabóczi István levéltárnok, Görög József, 20—20 frttal. Ajtai Gyula, Éltető János, Jakobi Gidáli, Vajna Lajos tizenöt—tizenöt frttal. Hoffmann Jenő, ifj. Zalányi József, Bárány János, Vilman Albert, László Samu, Grünwald József, Mestitz Mihály, Mestitz Mór, Márványi Árthur, Ritz Mihály, Mónus Ferencz, Riha Ferencz, Ambrus Károly, Csiszár Lajos, Szabó István kerekes, Csiszár Ferencz, Izay Antal, Sófalvi Ferencz, Tömár György, Szilágyi Domokos rézmüves, Singer Rezső, Gyulai Elek, Tamás József, Elek Ferencz, Biró Sándor, Rácz József ács, Csutak Albert, Keresztes Sándor, Kiss József tanácsos, Osváth Domokos, Szarvadi Lajos, Nagy Lajos tanár, Nemes Ödön, Kerekes Sámuel, Luttmann István, Füzes József, Gubodi Sándor, özv. Czecz Miklósné, Czerey Ákos tiz—tiz frttal. Réthi János 7 frt 50 krral. Tordai János, Hegedüs Gyula, Hartly János, Darkó Béla, Kientzel János, Stefáni Sándor, Jovián János, Szikszai Domokos 5—5 frttal.

Nem kételkedhetünk a szent ügy érdekében. Az erdélyrészi magyarság ismeri hazafiui kötelességét; érzi, hogy Kossuth Lajos szobrának jelentősége van az erdélyi részekben, nagyobb jelentősége, mint bárhol a fővároson kivül. Rajta lesz, hogy a szabadság eszményi alakjának, az örök időkre történelmi nevezetességel biró uniónk megteremtőjének, az önálló és független Magyarország legdicsőbb bajnokának megalkotandó emléke Marosvásárhelytt minél előbb felállitassék, hogy terjessze a Kossuth Lajos szellemét ivadékról-ivadékra és hirdesse az erdélyrészi magyarság háládatosságát örök időkön át.

Az erdélyrészi magyarsághoz intézzük felhivásunkat, abban a meggyőződésben, hogy e törekvésünkben követni, czélunk kivitelében támogatni fog.

A hazafiui adományokat a Kossuth-szobor végrehajtó bizottságához Marosvásárhelyre kérjük juttatni.

Az adományokat a végrehajtó bizottság az erdélyrészi hirlapokban nyilvánosan nyugtázza.

M.-Vásárhelyt, 1894. május hó 10-én.

A marosvásárhelyi Kossuth-szobor végrehajtó bizottsága:

Geréb Béla, M.-Várhely p. t. elnök — **Dósa Elek,** M.-tordam. főj. t. elnök

Dr. Bernády Görgy, elnök.

Urmánczy János, **Gidófalvi István,** **Vass Tamás,** **Csongvai Lajos,** alelnökök.

László Gyula, jegyző. — **Szentgyörgyi Dénes,** jegyző.

Simon Ferencz, pénztárnok. — **Oroszlán István,** ellenőr.

Kathonay Gyula, **Hoffmann Jenő,** **Petrás Géza,** **Váradi Márton,** számvizsgálók.

MINDENFELE.

Kolozsvár, junius 9.

— **Az uj miniszterium.** Ma — a hová csak elvitte a táviró a hirt, — hogy Bánffy Dezső bárót bizta meg a felség a kabinet alakitással és a hol tudomást szerezhettek a Bánffy Dezső-féle miniszteri listáról, mindenfelé a hir a legkomolyabb konsternatiót idézte fel. Bánffy Dezső báróról mindenki tudja, hogy meglehetősen erőszakos ember, de miniszteri képességeit mindenki kétségbe vonja, még azok is, a kik véletlenül jó képviselőházi elnöknek tartották. Az általa benyujtott lista pedig éppen azt mutatja, hogy a nemes báró nem nagy körültekintéssel és tapintattal választotta meg a kabi-

---

beszéded, csak egy jelenésed némán, mikor vakon visznek be. Most már elolvashatod — vakon. Nesze.

És én — elolvastam — valóban — az izgatottságtól majdnem vakon . . . És csakugyan fekete pecséttel volt lepecsételve.

Álmos herczegnek, mint tudva van, kiszurják szemeit.

Ezért bekötött szemmel vezetik be Kálmán trónja elé. A fehér kendő oda volt készitve, összehajtogatva, előmbe az asztalra.

Mikor a levelet átfutottam, szorulni kezdett a szivem, dagadni a mellem, melegedni a szemem . . .

Felkaptam az összehajtott kendőt s ráboritottam a szememre.

— Kösd meg csak pajtás! Fordulok a falnak. Nem akarom, hogy ezek itt lássák, hogy sirok.

Hamarosan indultam is főlfelé, a szinre.

Ő kötve és suttogva vigasztalt s jött nyomomba fel.

Várady Kolonits Alfenza a vidék legmüveltebb legképzettebb müvésznője játszotta a feleségemet „Angoli“-t. Már ott állt várt reám.

Kézen fog, hogy szerepe szerint bevezessen Kálmán király elé. (Kálmán király a nemrég megboldogult derék Lángh Bódi volt.)

— Mi lelte? — szól kis szünet után felém, hirtelen visszafordulva — — maga reszket.

— Semmi — csak nagy a meleg.

Bemegyünk. Angoli átkozódik. Én hallgatok és állok.

Már ekkor nem birta a fehér kendő, föláradó könnyeimet mind beinni. Egyszeregyszer végig csorrant arczomon is.

Kijövünk, Angoli visszatart.

— Fiatal ember! — szólit meg csudálkozó szép hangján —

Tudja meg, hogy Álmosnak nem szabad sirni.

Álmos herczeg nem „henczeg“.

Törhetlen állana a hóhér a bárd előtt is. Nem az imént mondta Kálmánnak?

— Engedelmet kérek — (a kendőt még mind szégyeltem levenni a szememről) — nem is Álmos sirt, hanem én.

— Ön?! De hát mi lelte? mered rám és tartja szorosan a kezemet.

— Semmi — anyám — egy hirtelen fordulattal kitépem magam — leszaladok a garderobe-szobába. Bezárkózom — levetkezem sirva. Lakótársam vacsorára hiva. Magam megyek hazafelé sirva — lefekszem és elaluszom sirva.

A doktor Gordon engesztelő áldozata.

— **Angol regény.** —

Az „Ellenzék“ számára forditotta:

AMIKA.

III.

(Folytatás.) (9)

A tüz vidáman égett, — a tüzhely tiszta volt, a lámpa a kis asztal közepén állt, a tüz világa a régi ezüst teás kannára és a kis porczelán csészére sütött; de a tüzhely előtt álló nagy karosszék üres volt, mert az atyja nem volt ottan.

Filippát hirtelen hideg dermedés fogta el; egy pillanatig mereven állott, képtelen volt mozdulni és gondolkozni is alig tudott; aztán gyors léptekkel keresztül ment a szobán s a konyhába vezető ajtót kinyitotta, hol a minden dolgot végező kis leány a tüz világa előtt ülve kötött.

— Erzsi, itthon van a gazdád? — kérdé Filippa olyan ajkakkal- melyról minden élet-szin eltünt.

— Nincsen — válaszolá a leány.

— Régóta ment el?

— Igen kisasszony; a kisasszony után rögtön elment.

A Filippa szivének az erős dobogása enyhült egy kissé, a mint atyjának az a szándéka eszébe jutott, hogy egy nagy sétát fog csinálni.

Lassan fordult meg, és visszament a nappali szobába, s az atyja nagy karszékébe roskadt.

Minden öröme elmult, és a mint várakozott nagyon sápadt és csendes volt.

A perczek multak, lassan telt el egy fél óra: meg azután 30 perczig várakozott ekkor az óra két negyedett ütött nyolczra. — Midőn Filippa ezt hallotta, felállott, de nem birták a lábai, megtántorodott, s támassza a kandalló párkányába fogózott.

Azonban gyengesége csak ideiglenes volt — nem merte megengedni, hogy az erőt vegyen rajta. Bár mily gyenge volt felvánszorgott a saját szobájába. Egy pohár jég hideg vizet meg ivott, a kalapját és köpenyegjét felkapta, s reszkető ujakkal vette azokat magára a mint a lépcsőkön ismét leszaladt.

— Az atyám elibe megyek, mondá Erzsinek, a mint a téli éjszaka sötétségébe kiszaladt. —

Félig lehaladt már a dombon, eszeveszetten futva a város felé, midőn eszébe jutott, hogy ő azt sem tudja, hogy hol keresse az atyját.

Ha sétálni ment volna, akkor az ellenkező irányból jönne haza. Nehány pillanatig megállott és gondolkozott, azután egy fájdalmas zokogással a város felé indult: mert az a meggyőződés eröltette reá magát, hogy az atyja nem ment sétálni.

Midőn a „Csillaghoz“ érkezett, oly halálos gyengeség fogta el, hogy kénytelen volt a falhoz támaszkoui ne, hogy elessék. — A vendéglő, mely a kis városnak a legelső fogadója volt. egészen ki voltak eresztve, belülről jókedv és nevetés hangjai jöttek feléje.

Filippa bement, és elfehéredett ajkakkal de egész nyugodtan, azt kérdezte a piros pozsgás fogadósnétól a ki az ivóban az italt mérő asztalnál ült, hogy volt-e itt az atyja.

Ragglesné, a ki a fiatal tanitónét megösmerte, barátságos mosolyal fogadta.

— Gordon kisasszony, ő most nincsen itten, válaszolá vidáman. Korán délután benézett hozzánk egy félórára. Nem ment haza?

— Én a templomban voltam, válaszolá Filippa gyenge mosolyal.

— Ah, nem kétlem, hogy otthon fogja találni! jegyzé meg a vendéglősné biztató hangon. Boldog és vidám karácsonyt kivánok, Gordon kisasszony!

„Boldog és vidám karácsonyt!“ Filippa e szavakat többször hallotta ismételni ez este, a mint az atyját keresve egyik háztól a másikba ment. Az atyjának oly kevés barátja és ösmerősse volt, hogy azokat a helyeket, hol őt megtalálni remélte, hamar eljárta, és szinte kilencz óra volt midőn a keresését bevégezte.

Majd nem kétségbeesve, csontig fázva és minden tagjában reszketve, hazafelé forditotta az arczát, midőn egy kis korcsma mellett elmenve, ösmerős hang ütötte meg a fülét. Reszkető kezekkel nyitotta ki az ajtót, s egy kiporondozott földü kis szobában találta magát, és ott találta az atyját, vastag hangon, dadogén és izgatottan beszélve.

A mint Filippa belépett, az ott levők mind feléje fordultak, és Gordon, a leányát megösmorve, a homokos földre ejtette azt a poharát, melyet éppen akkor az ajkaihoz emelt. A mint a pohár leesett, s a vékony üveg száz darabba tört, Gordon vad kaczagásban tört ki. E jelenetet halotti csend követte, midőn Filippa a gázfényétől megvilágitott halvány arczczal — az atyjához lépett.

IV.

A kis korcsmában ülő három férfi soha sem felejtette el a Gordon Filippa arczát, amilyennek akkor látták azt, pedig csak egy futó pillantást vethettek reá, mert midőn a leány a kezét az atyja karjára tette, és csak egy szót szóllott az öreg ember rögtön felállott és az ellenkezés megkisérlése nélkül követte.

„Jöjjön!“ — volt minden amit a leány mondott.

És azok a kik az atyja hebegő beszédét hallgatták, nevetve azon és felbátoritva őt arra, félve huzódtak és utat csináltak előttük. A leány könnyü és finom alakja, merev és szigoru sápadt arcza, megvetést és szégyent kifejező szemei, az atyja összeesett és tántorgó alakjával az ő gyenge karjára nehezülve, szomoru képet alkottak.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

net tagjait. A kormánypárti körökben is kedvezőtlenül és levertséggel fogadták Bánffy vakmerő vállalkozását és csüggedve látják, hogy a párt ügye ezzel végzetes lejtőre jutott. Különben mindenki kiváncsi lehet arra, hogy az a párt, a mely Wekerle mellett Hédervány ellen olyan zajosan demonstrált, — hogyan fog most Bánffy mellett tüntetni Wekerle ellen.

— **A Bánffy-miniszterium** hire alig hogy elterjedt a főváros politikai köreiben, rögtön kész volt a szójáték reá. Ha már a bán nem tudot miniszteriumot csinálni, — mondják — hát sikerült a bán-ffynak, csak, hogy a szabadelvüpárt azután meg ne bánja ezt a bán-ális miniszteriumot. A szójáték úgyan rossz, de lehet benne sok igazság.

— **A régi dal változatban.** Medard uram nem vihette el tegnap szárazon a köpenyegét. Az eső ugy meg.paskolta tegnap este, hogy a gazdák jövendőlése szerint legalább is 6 hét kell, a mig megszárad. Tegnap este kevéssel 9 óra előtt villámlással, dörgéssel, zápor esővel akkora zivatar vonult el Kolozsvár felett, a milyenre már a legfiatalabb emberek is emlékeznek a legutóbbi napokból. Ha az időjárás igy tart, kertekben, mezőkön minden elázik.

— **Nyár.** Hivatalosan ugyan nem vagyunk benne a nyárban, mert a csillagászati évszak szerint a nyár jun. 21-én, tehát 12 nap mulva kezdődik, tényleg azonban már itt volna a nyár A nap most reggel 4 óra 6 perczkor kel és 7 óra 51 perczkor nyugszik le. Két hétig még 8 perczet nyulik a nap s azután, jun. 24-én ismét apadni kezd. A kora reggeli kirándulásoknak, ha az idő kedvezne, most volna alkalomszerü ideje.

— **Hidutcza helyreállitása.** Kolozsváron a hidutczai kövezetnek egy részét fel kell bontani az uj vashid épitése következtében és le kell mélyiteni a talajt egy fél méterrel. Ez a munka a mióta a régi hidat elbontották, már elkészülhetett volna. A hatóság ugy látszik, mindent tempóra csinál s egy ily pár hétig tartó munkával megakasztja a közlekedést egész nyárára a legnagyobb forgalmu utczában.

— **Uj részvénytársaság Kolozsvárt.** Kolozsvár kereskedelmi élete egy fölötte alkalmas és praktikus részvénytársaság által, mely most van megalakulóban, igen előnyösen fel fog lendülni. Ugyanis, mint értesülünk egy mümalom részvénytársaság alakul Kolozsvárt. A részvénytársaság a mezőgazdaság emelésére a mümalmi ipar és gabonakereskedés nagyobb szabásu üzése czéljából alakul 25 ½ évtartamra. 2500 darab 200—200 koronás részvényre. Az alapitók czélja nagyobb szabásu gabona vétele és eladása, gabonának mümalmakban való örletése és lisztek alakjában értékesitése, ez utóbbi czél elérését mümalmok épitése kibérlése, átalakitása berendezése. A vállalat élén Sigmond testvérek, Fleisch Izsó jóhirü kereskedő, Koltói gróf Teleki László és Weisz József a kereskedelmi bank igazgatója állanak mint alapitók. Üdvözöljük e gazdasági vállalatot és óhajtjuk, hogy a gabonaforgalom s általában a kolozsvári piacz élénkitése és emelése ügyében minél hathatósabban müködjék. A részvények nagy részét már eljegyezték és a társaság alakulás e hó 15-én lesz

— **Női kereskedelmi tanfolyam.** A helybeli állami felsőbb leányiskolával kapcsolatos női kereskedelmi tanfolyam, mely a mult évi nov. 12-én nyilt meg kilencz növendékkel, az irásbeli vizsgálatokat e hó 2-áu és 4-én, a szóbelit pedig 5-én tartotta meg. A vizsgálaton Kozma Ferencz, kir. tanácsos, tanfelügyelő és Sigmond Ákos ministeri kiküldött elnököltek s a meglepően szép eredményről teljes elismeréssel nyilatkoztak. Az egyes szaktárgyakat a felsőbb leányiskola tanárain kivül, dr. Deák Albert ügyvéd és Mina János takarékpénztári könyvvezető tanitották. A vizsgázott növendékek a következők: Benedek Paula, Eránosz Ludovica, Ferenczi Erzsi, Gáll Ilka, Nagy Amália, Nászta Lukréczia, Szász Vilma, Szentpétery Irma, és Tomai Ilona. Kereskedőink saját érdekökben teszik, ha e megbizható és szerény igényü munkaerőket igyekeznének megnyerni. A mint tudjuk, kereskedelmi és iparkamaránk a maga hatáskörében minden lehetőt megtesz alkalmaztatásuk elősegitésére. A legközelebbi tanfolyam ez év október elején nyittatik meg; a tandij a jelentkezők számához képest fog megállapittatni. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium- a mely e társadalmi fontosságu és igazán humánus intézmény jótéteményében minél többeket szeretne részesiteni, az idén kiadott egyik rendeletében oda módositotta a tanfolyamra való felvétel egyik feltételét, hogy 18 évesnél idősebb nők is felvehetők. Bővebb felvilágositásokat szivesen ad a felsőbb leányiskola igazgatósága. De Gerandó Antonia igazgató.

— **Uj munkatanitónő.** A kolozsvári női ipariskola tegnapi választmányi ülésén Lehner Erzsi munkatanitónő helyébe, ki szeptemberben férjhez megy, uj munkatanitónőt választott a jövő 1894—95 iskolai évre. Munkatanitónőnek Miklász Erzsébetet választották meg, ki eddig a női képezdénél tanitott munkát.

— **A kolozsvári** áll. tanitónőképző vizsgálatok junius 8-án kezdődtek.

— **Kossuth Ferencz egy biztositási intézet elnöke.** Megemlékeztünk a multkoriban arról a fővárosszerte elterjedt hirről, hogy Kossuth Ferencz a Tarnóczy-féle gépgyár igazgató állását foglalná el, most pedig Milanóból sürgönyzik, hogy Kossuth Ferencz tegnapelőtt ott aláirta az Equitable, amerikai biztositó társasággal Bánó Ödön társulati aligazgató és Wilson amerikai vezértitkár által előterjesztett szerződést, melynek értelmében ő ez évi november havától nevezett társulat magyarországi elnökségét elfogadja. Az „Equitable" Kossuth Ferencznek már magyarországi tartózkodása alatt felajánlotta e fényes állást, de ő akkor időt kért, hogy tudakozódjék az intézetről. Most, miután Olaszország északamerikai követétől arról értesült, hogy az „Equitable" Amerika legnagyobb intézete, a társaság pedig az elnöki állást ujolag amerikai vezértitkára Vilson ur által, kit e czélra Amerikából küldött Európába, felajánlotta, Kossuth az álllást elfogadta.

— **Az unitárius főiskola** ifj. olv, és önk. egylete zárünnepélyét holnap junius 9-én délután 3 órakor tartja meg a következő programmal: 1., Toborzó, Hairach J. előadja a főiskolai dalkör. 2., Elnöki jelentés, tartja Nagy Lajos papnöv. 3., Jakob Dont. Hegedü quartett op. 45 előadják: Sipos Gábor Feldheim Mór, Sipos Aladár és Ruzitska Lajos. 4. Szaval Simonfi Márton papnöv. 5., a Wieniawszky Kuyawiak C. Huber Károly, repülj fecském, hegedün előadja Sipos Gábor, zongorán kiséri Kacsóh Pongrácz ur. 6. Vig szavalat, Tóth Gyula VIII tan. 7. Népdal egyveleg előadja a főiskolai dalkör. 8. Induló előadja az Apolló kör. Az ünnepély nyilvános, miért az ifjuság a nagyérdemü közönség részvételét kéri.

— **Tudorrá avatás.** Ma délben avatták fel a jogtudományok doktorává Horváth Kálmán táblabiró fiát, a koiozsvári társasélet rokonszenvesen ismert alakját. Gratulálunk!

— **Uj doktor.** Sajtos Károly szép készültségü és tehetséges fiatal orvost ma délben avatták fel az összes gyógytudományok tudorává, hőlgyekkel vegyes szép közönség jelenlétében. A felavatott uj doktornak, ki mint a központi mentő állomás parancsnoka is elismerésre méltó buzgalmat fejt ki őszintén gratulálunk.

— **A kolozsvári** kereskedelmi akadémián a vizsgálatok javában folynak. Az abituriens osztály és irásbeli vizsgái lejártak — teljesen kielégitő eredménnyel. Az I. és II-od éves tanulók vizsgái a mai naptól 19-éig tartanak. 20-tól 28-áig az érettségi szóbeli vizsgálatok lesznek, melynek eredményét 30-án hirdetik ki. Az alsófoku keresk. tanonczisko la vizsgái 24-én lesznek megtartva.

— **A kolozsvári Mátyás-szobor** végrehajtó és 100-as nagybizottsága tegnap d. u. 4—6 óráig népes gyülést tartott a városház nagytermében Sigmond Dezső elnöklete alatt. A gyülés fő tárgyát tette a biráló bizottság ismert határozatának bejelentése a jutalmazott pályamüvekről, mely egyszerüen tudomásul vétetett, a biráló-bizottság jegyzőkönyvének és jelentésének felolvasása, határozat ennek értelmében arról, hogy kivitelre melyik pályamü fogad tassék el s végül a fennakadt négy pályamü megvétele. A mint ismeretes, a kiváló bizottság nem csak odaitélte Fadrusz János genialis tervének az első dijat 4000 koronában egyszersmind jelenlétében a kivitelre is legmelegebben ajánlotta, mely jelentést a bizottság összes tagjai aláirtak. E jelentés szavai szerint Fedrusz János tervében oly pályamüvet talált biráló bizottság, mely eseményt jelől képzőmüvészetünk történetében, melyből a nagy király korának szelleme, történelmi és erős nemzeti érzés önállóság, egység és összhang nyilvánul, — a szerencsésen megoldott fő- és mellékalakok elhelyezésében pedig a korszellem találóan nyilatkozik. Ezért a kivitelre nézve nemcsak ajánlatot tesz; hanem kezességet is vállal. E ponton a kivitel kérdésében élénk vita fejlettt ki, melyben Gyarmathy Miklós, Széchy Károly, Sándor József, Ferenczy Zoltán vettek részt s vágül egyhangu határozat hozatott, hogy a kivitellel Fadrusz János megbizatik. A gyülés elhatározta továbbá, hogy megveszi Róna József tervét 600, Vastagh Györgyét 500, Sovánka Istvánét 400 Tóth Andrásét 300 frton. Ezel az érdekes gyülés eloszlott.

— **Gyászhir.** Bojáki Irmuska, Kolozsvárt meghalt.

— **A szamosfalvi vasuti szerencsétlenség** szinhelye már egészen régi képet öltölt, a katasztrófának most már nyomai is alig látszanak. Ezzel kapcsolatban azt is felemlitjük, hogy a helyszinén leghamarabb mentésre készen Albert Domokos szamosfalvai község derék birája jelent meg. Ő jelentette leghamarább a szerencsétlenséget is telefonon. A derék birót a mentés kőrül tett buzgólkodásáért dicséret illeti.

— **Ujabb vád Linder György ellen.** A Pécsi Ujságban olvassuk, hogy Linder György országgyülési képviselőt, kit nemrég a budapesti büntető törvényszék a Petrovics Geraszim püspökjelöltön elkövetett zsarolás gyanuja miatt helyezett vád alá, a maissi hitel- és előlegezési-egyletnél viselt dolgai miatt a pécsi kir. törvényszék helyezte vád alá. Linder sikkasztás, csalárd bukás és hamis könyvvezetéssel van vádolva. A pécsi kir. törvényszék Linder mentelmi jogának felfüggesztése végett átir a képviselőházhoz.

— **József főherczeg Budapesten.** József főherczeg csütörtökön délután három órakor Vécsey báró kiséretében a fővárosba érkezett. A főherczeg egyenesen palotájába hajtatott, hol Forinyák Gyula lovassági adlátus fogadta. József főherczeg holnap reggelre kihalgatásra jelentkezett a királynál.

— **Wekerle Sándor uj birtoka.** Wekerle miniszterelnök a mult héten megvette a Mikits-féle 250 holdnyi földet 75000 frtért. Puszta-Dánoson. A miniszterelnök birtoka Puszta-Dánoson ezzel együtt összesen 600 holdra terjed, melyből körülbelül 300 holdnyi területet foglal el a kastély és az ezt övedző park. A miniszterelnök összes biotoka, mely körülbelül 2000 hold területü — Puszta-Dánostól mint egy másfél órányira Puszta-Csővön van, s közigazgatásilag Nyáregyházához tartozik, mig Dános Alberti határában van.

— **Felfüggesztett választói jog.** Csik-vármegye állandó választmánya — mint irják — azt a nagy elkeseredést szült határozatot hozta a napokban, hogy felkéri a közelebb tartandó megyei kögyülést, „függessze fel egy évre Gyergyó-Ditro község lakosainak községi választói jogosultságát s ez idő tartamára kinevezés utján töltse be Ditróban előljárói állásokat." Tette pedig ezt azért, mert az idei biróválasztásnál néhány községi lakos rendzavarást idézett elő. Nagy az izgatottság most e határozat miatt egesz megyében s élénk érdeklődéssel várják a közgyülés határozatát.

— **Salamon János bácsi.** A legnépszerübb czigány, mindnyájunk „bácsi"-ja: Salamon János ujra kezébe vette a vonót, mely csaknem egy évig pihent az ő betegsége miatt. Most, hogy teljesen felgyógyult az öreg érdemes muzsikus, ismét egy jeles zenekart szervezett össze, mely az ő vezetése mellett a jó zamatos, magyar dalokat szivhezszólóan fogja játszani. A Salamon bácsi zenekara ma este mutatja be magát a **Tauszig Alajos** piaczi vendéglőjében. Ajánljuk a mulató közönség szives pártfogásába.

Szász-Régen város tanácsától a következő sorokat vettük: Vonatkozással becses lapjának idei 123 számában mepjelent czikkére „Oláh tüntetés Szász-Rágenben" van szerencsénk csak annyit megjegyezni, hogy az a valóságnak meg nem felel, hogy az alólirt városi tanács kötelességét tudja és teljesiti a miről felsőbb hatósága az utóbbi időben is meggyőződött, hogy végül a városi tanács magatartása mindig hazafias volt és olyan is fog maradni. Szász-régen város tanácsának 1894 évi junius hó 4-én tartott üléséből. From Tragoutt polgármester. Göllner Frigyes h. aljegyző.

— **Külföldi lap Debreczenről.** A „Kölnische Zeitung" folytatja tárczarovatában Magyarország ismertetését és legujabb számában Debreczenről ir vagy öt hasábos tárczát. „Debreczen — ugymond — a magyar Róma és pedig két okból. Először. mert, a kálvinista teológiai fakultásnak székhelye, a mely a magyar egyházi életben nagy jelentőséggel bir, mászodszor mert itt ép ugy fel lehet találni a magyarság ősforrását, miként a katholczizmusét Rómában. Ha Debreczent kitörölnék a mappáról, akkor az olyan volna, mint Franczia-ország Páris, Köln a székesegyház, München pedig sőr nélkül. Aztán hosszasan ismerteti a népszokásokat, az utczákat, az asszonyokat, a viseleteket és Hortobágyot. Kiemeli a debreczeniek sertéstenyésztését és élénken leirja az otteni vendéglői és korcsmai életet. A civisek — ugymond — minden nap ellátogatnak a korcsmába inni és pipázni. A korcsmáros együtt mulat a vendégekkel és kedélyesen iszszák a kissé savanykás debreczeni bort. Ha aztán külföldi vendég, pl. német ember érkezik, eredeti németséggel diskurálnak vele és alaposan ki is kérdezgetik. Egy vendéglős a kinek házára az van ki irva: „ventiglü" elbeszélte a tárczairónak, hogy miképen fogták őt el 1866-ban a proszok, — és hogy vitték el Danzigba. Aztán megkérdez; te vendékétől:

„Uraságod bizonyára ismeri Danzigot?"

„Nem én."

„De hisz az imént azt tetszett mondani, hogy Poroszországból érkezett."

„No igen, de azért nem ismerem mind a német városokat. Bizonyára ön sem ismeri mind a magyar városokat."

„Bizony nem ismerem. Node Magyarország nagy ország ám!"

Különben ismertetése mindvégig rokonszenves s eléggé tájékozott, habár itt-ott csipkedő hangu.

— **A Lini-nyomda** („Ellenzék" nyomdája) igen jutányos árak mellett a legegyszerübb nyomtatványoktól kezdve a legdiszesebb müvekig minden fajtáju munkákat elvállal.

— **Kiadó** Kolozsvárt a kétvizközt egy majdnem 20 holdból álló terület gazdasági épületekkel és lakházakkal. Gyártelepnek, marha- vagy disznóhizlaldának igen alkalmas. Értekezhetni az „Ellenzék" kiadóhivatalában.

Musica.

Kolozsvár, junius 9.

Némi kétségekkel tettük e nevet soraink elejére. Mert van-e ilyes valami még Kolozsvárt? Nálunk a műzene sanyaru napokat él, sőt mióta a szinház itt hagyott, Kolozsvár műizlésü publicuma minden magasabb faju hangmüvészetet nélkülöz.

A zeneconservatorium soha sem volt különösen activ, de ez évben igen rosszul viselte magát Alig 2—3 kangversenyt tartott s azok sem ütötték a mértéket. A visszafejlődés stadiumának megdöbbentő jelensége ez. Ily körülmények közt nem csoda, ha meleg tanyára lelnek nálunk mindenféle orfeumok, báb-szinházak, spiritisták s diadalukat ülik a korrumpált jóizlés és erkölcsi komolyság felett. Hova vezet ez az irány! A zeneconservatorium tegnapi hangversenye némi megbánást látszik mutatni, elhanyagolt kötelessége teljesitése felett. De hiszen neki a jó és műizlés erős védvárának kellett volna lennie e sanyaru napokban s nem ez egy a saisonból jól kitolt sikerült hangversenynyel állni ugyszólva csak elő.

A tegnapi házi hangversenyét örömmel konstatáljuk, sikerültek ugy az egyes számok érdekes összeválogatása, mint a kivitel tekintetében s a szép számu, zeneértő közönség, mely a redout nagytermét megtölté, az est némely számait a ritka élvezetek gyönyörüségivel hallgatta s tetszésének többször adott hangos kifejezést. Gyönged bájos volt mindjárt az első szám női karának folyékony, de kissé bátortalan éneke. Csak bátrb-a ban kedves kisasszonyok! Schuman E dur zongora quartettjében a finom kidolgozás s helyes felfogás tekintetében a legfőbb érdem Kováts Kálmán urat illeli meg, kit sajnálattal nélkülözünk régóta a podiumon, hol neki mint Kolozsvár legszor galmasabb s legkiválóbb dilettánsának kiváló vezető szerep jutott. — Ugyszintén Farkasné urnőt iscsudáltuk egyenletes scáláiért, finum discrét játékáért. A scherzo spiccató valóban megleptek — mig a rendkivüli mélységü Andentéval nem tudtak hatást elérni. A violától több készültséget és finumságot várunk — mert igy használva ez a szép hangszer teljesen élvezhetlenné válik.

A 3-ik számban Halász Adél k. a. kinek gyönyörü csengésü mezzó sopránja van, melynek nemcsak Kolozsvár szükkőrü zenei életében van jövője, Thomas Mignon dalát melegen és a Valsot, „Hdmlet"-ből bravurral énekelte végig. Meglátszik hogy a kisasszonyban a tehetséget helyes irányu oktatás szabályozza. — Grieg- bariton solóját Magányban Rónai ur az ő férfias mély hangjával emelte ki a zenekar kissé erős kiséretéből. Kissé szokatlan lehetett e kiséret neki melyet a kürtök harsogása tett cxoticussá s talán ez okozta kissebb mérvü indispositióját, mit eddig nála nem tapasztaltunk. Benne egy lelkes s használható tagot nyert a conservatórium.

A hangverseny 5-ik s utolsó számát Volkman D. moll örökbecsü s rendkivül poéticus szerenádja képezte melyben a conservatórium első cellistája Szerencsy Ede ur ragyogtatta elegáns játékát. Az Andante expressivó és affectuoso háládatos thémáját sikerrel emelte érvényre, s pianoi s ritenutió meglepőek voltak. Általában Szerencsy urnak a piánók képezik erős oldalát, mig a fortéhoz nincs vonójának kellő ereje. Kölönben is e szerenadot megérdemelte volna legalább 5 cellóra betanitani, mint azt a lefolyt években is hallottuk igy bár szép hatást ért el, nem volt impozáns. A hangverseny általában jó eredményt ért el, mert a mi a legfőbb a müvelt közönségnél megszerezte azt a benyomást, hogy a conservatórium tud ha akar.

Arco.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék" eredeti táviratai.)

Viharok.

Nagyvárad, jun. 9.

Derecskén rettentő idő jár. Borzasztó a pusztulás.

Zimony, jun. 9.

Zimonyban tegnap délután dió nagyságu jegek estek. A vetésekben hallatlan károk történtek.

Wekerle párt értekezlete.

Budapest, jun 9.

A Wekerle-párt ma délben értekezletet tartott, melyen Darányi Ignácz kijelentette hogy a párt multkori határozata, egyszerüen bizalom, — volt a kormány iránt a nélkül, hogy a koronát megillető alkotmányos jogokat a kormányalakitás tekintetében bármely irányban is érinteni kivánták volna.

Nincs köztünk senki — ugymond — ki a korona ezen joga előtt meg ne hajolna és alkotmányunkkal meg nem egyező ily eszközökhöz nyulna, sőt kész ne lenne a korona jogainak és tekintélyének védelmére kelni.

Ezután Podmaniczky pártelnök inditványára elhatározta a párt hogy Darányi inditványát, illetőleg a párt nevében tett kijelentéseit az összes kül- és beltöldi lapoknak közlés végett megküldik.

A válság.

Budapest, junius 9.

A kormány-válságról tegnap a legkülönfélébb hirtek jártak. A Bánffy-kabinet hire délután 4 órakor terjedt el, mikor Bánffy a királyhoz ment.

Este hat órakor egy udvari futár Wekerlét hivta a palotába, ki nyomban el is ment. Ebből az a hir származott, hogy a király tudatta Wekerlével, hogy ajánlatát nem fogadhatja el.

Ma délelőtt fog ő Felsége véglegesen dönteni.

Bédapest, junus 9.

Wekerle Sándor ma egy negyed két órakor audencziára ment ő felségéhez — hir szerint a kész miniszteri listával.

A szabadelvü-klubban azt beszélik, hogy a mai pártállás folytán ő felsége beleegyezik a Szilágyi Dezső kinevezésébe.

Wekerle mai kihallgatása alkalmával valószineleg a korona dönteni fog.

Nincs kormány.

Budapest, jun. 9.

(Délután 3 óra.)

Wekerle eljött már a királytól, de még eredmény semmi. A csüggedt Wekerle a rája várakozó ujságiróknak e szavakat mondotta:

— Remélem, a kérdés ugy lesz megoldva, a hogy mindnyájan óhajtjuk.

Az uj kormány.

Budapest, junius 9.

A legujabb hirek szerint az uj kormány megalakitásával br. Bánffy Dezső képviselőházi elnököt bizta meg ő Felsége.

Bánffy Dezső a megbizatást elfogadta, miután Wekerle Szilágyi nélkül kabinet alakitásra nem volt hajlandó.

Végleges megállapodás szerint a kabinet igy alakulna meg:

Miniszterelnök és belügyminiszter: báró Bánffy Dezső.

Pénzügy: Lukács Béla.

Földmivelésügy: Tisza István.

Kereskedelemügy: Hieronymi Károly.

Honvédelmi: br. Fejérváry Géza.

Király mellett: gróf Andrásy Gyula.

Horváht: Jossipovich Imre.

A kultuszminiszteri és igazságügyi tárcza még nincsenek betöltve, most keresnek ezekre alkalmas embereket.

A kormánypárt a kabinet megalakulása fölött igen levert; az ellenzék pedig gunyosan kaczagja.

Felelős szerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Segédszerkesztő és kiadó laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

Nyilttér.

A NEW-YORK
ÉLETBIZTOSITÓ TÁRSASÁG

uj egyetemes kötvénye képezi a **legnagyobb haladást a biztositási téren.**

Az uj kötvény nem tartalmaz semmi féle megszoritást a biztositott **foglalkozását vagy utazását illetőleg.**

Egy évi fennállás után a kötvény biztosit

öngyilkosság és párbaj

ellen is.

Egy évi fennállás után a kötvény megtámadhatlanná vállik.

A megtámadhatatlanság igy szól:

ha a kötvény egy évig érvényben volt, a társaság a biztositott összeg kifizetését semmiféle okból meg nem tagadhatja.

A kötvény ilyképen megszoritás nélküli utalvány a biztositott összegre.

A **New-York** *feltételei a legliberálisabb, mind azokat a világ egyetlen egy biztositó társaság sem nyujtja.*

A New-York a világ összes kölcsönösségen alapuló biztositó társaságai közt a **legnagyobb felesleggel rendelkezik,** mely

87 millió frankra

emelkedik, biztositéki alapja **713** millió.

A **New-York Európában** 23 éves tevékenysége alatt **több mint 32 milliót kifizetett halálesetekért,** a nélkül, kogy egyetlen egy esetben a legcsekélyebb nehézséget emelte volna a kifizetésnél.

55 23—"

Alólirott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Jókai-utcza 14-ik szám alatt lévő

Keresztény Imre-féle pinczéből

valódi tisztán kezelt ó-borokat a következő méltányos árak mellett fogom literenként is elárusitani:

10 literenként házhoz szállitva

I.-ső osztályu asztali . . .	46.
II.-od „ „ . . .	40.
Kitünő Rizling	50.
„ Som	50.
„ Tramin	60.
„ Opportó vörös . . .	60.

(301. 15—*) **Müller Gyula.**
kefegyáros.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

HIRDETÉSEK.

Jószágok haszonbérbe adása.

A nagy-enyedi ev. ref. Bethlen főiskola

Diód-Tövisi . .	(188 hold	705 négyszög öl)	évi	*1000*	frt	kikiáltási árral,
Henningfalvi .	(373 „	785 „	„ „	*3240*	„	„ „
Maros-Décsei .	(260 „	599 „	„ „	*2560*	„	„ „
Maros-Szt.-Imrei	(310 „	977 „	„ „	*2000*	„	„ „
Maros-Szt.-Királyi	(353 „	57 „	„ „	*2200*	„	„ „
Miriszlói . . .	(167 „	1517 „	„ „	*1200*	„	„ „
N.-Enyed-Tinódi	(556 „	1313 „	„ „	*3200*	„	„ „
Vingárdi . .	(850 „	területü jószágai		*4200*	„	„ „

12 évi bérleti időközre **1896. május hó 1-től 1908 február hó 20-ig** terjedő időre jelen év nyarán haszonbérbe fognak adatni, mire nézve zárt irásbeli ajánlatok **f. évi julius hó 15-ig** a főiskola jog- és jószág-igazgatóságához nyujtandók be.

Az árverési feltételek ugyanott bármikor megtekinthetők.

A zárt irásbeli ajánlatok mellett ugyanott szóbeli árverések is fognak tartatni; és pedig:

a diód-tövisi jószágra nézve *folyó évi julius hó 17-én,*
a henningfalvi „ „ „ „ „ „ *24-én,*
a maros-décsei „ „ „ „ „ „ *31-én,*
a mar.-szt.-imrei „ „ „ „ *augusztus 7-én,*
a m.-szt.-királyi „ „ „ „ „ *14-én,*
a miriszlói „ „ „ „ „ *21-én,*
a n.-enyed-tinódi „ „ „ „ „ *28-án,*
a vingárdi „ „ „ „ *szeptember 4-én*

A zárt irásbeli ajánlatokban kapcsolatosan, több jószágra is tétethetik ajánlat, s igy a zárt ajánlatok a szóbeli árverések befejeztével csak **f. évi szeptember hó 4-én d. u. 3 órakor** fognak felbontatni.

Bánatpénzül a kikiáltási ár 20%-a a zárt irásbeli ajánlatokhoz csatolandó, a szóbeli árverés előtt leteendő.

Nagy-Enyeden, 1894. évi május hó 24-én.

A Bethlen főiskola jog- és jószág-igazgatósága.

496. (3—3)

Alapittatott 1855-ben.

MÜLLER GYULA
(Keresztény Imre utóda)
kefe- és ecset-gyára,
Kolozsvárt, Jókai-utcza (belszén) 14. sz. alatt.

Van szerencsém a nagyérd. helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlani

gyártmányaimat,

melyek minőség, jóság és az árak tekintetében a külföldi gyártmányokat fölülmulják és a melyek több országos és iparkiállitáson érdem érmekkel lettek kitüntetve.

A székesfehérvári országos kiállitáson 1879. ezüst éremmel lett kitüntetve.	A szolnokdoboka-megyei gazdasági egylet termény-, állat- és iparkiállitásán 1887. bronz éremmel lett kitüntetve.	A budapesti országos kiállitáson 1885. nagy éremmel lett kitüntetve

Nagy raktárt tartok minden e szakmába vágó czikkekből a legfinomabbtól a legegyszerübbig,

Elvállalok mindennemü gépketék javitását avagy ujjá készitését.

A legjobb romániai sertéből készitek továbbá:

parket-fénykeféket, festő- (Steinpenczlik) **meszelő-** és **kender-tisztitó-, fedélfestő ecseteket,**

fodrász gömbkeféket,

ruha-, haj- és **bársonykeféket,** mindezeket felelősség mellett tiszta sertéből. 15. (30—x)

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesitek.

Kereskedőknek különös kedvezményt nyujtok.

Kivánatra árjegyzéket azonnal küldök.

NAGY BOR-RAKTÁR.

ERDÉLYI (Hegyalja) kitünő
asztali-, csemege- és gyógyborok,
ráczürmös és Carbenet vörös borok
nagy raktára
WALTON EDUÁRD
főtéri üzletében.

ÁRJEGYZÉK:

1 liter Hegyaljai aszu-szöllő bor	2 frt	40 kr.
1 butélia Sauvignon 1885-beli	1 „	40 „
1 „ „ 1888-beli	1 „	10 „
1 „ Som	— „	80 „
1 „ Carbenet 1885-beli	— „	70 „
1 liter Rizling	— „	70 „
1 „ I-ső osztályu szinbor ezelőtt 50 kr., most	— „	46 „
1 „ II-od „ „ „ 40 „ „	— „	36 „
1 „ Ráczürmös	— „	50 „
1 „ Carbenet	— „	50 „
1 „ Kisüstös Seprőpálinka	1 „	30 „
1 „ Hazai Szilvapálinka	1 „	20 „

Az árak üveg nélkül. — Az 1 literes és 0·7 literes üvegek 10 krba, a fél literes üvegek 5 krba adódnak ki és ugy vevődnek vissza.

Kiváló tisztelettel:

516. (4—10) **Walton Eduárd,**
(főtér, báró Jósika-ház.)

Vendéglősök és borkereskedők figyelmébe ajánlom: ***eladó*** egészben vagy hordonként ***350 Hecto Hegyaljai 1893-beli első rendü asztali bor*** Gróf Teleki László Gyula krakkói termése 132, 80, 70 Hectós és a többi kisebb hordókban

Értekezhetni **helyt WALTON EDUÁRDDAL; Krakkóban BRUNNER BÉLA** gazdatiszttel.

Jégkár elleni biztositást
elvállal a
„Magyar-Franczia biztositó társaság"
Budapest.

ALAKULT: 1879. | ALAP: 6 Millió.

Teljesen befizetett alaptőke:
2.000,000 osztr. ért. forint.

Igazgatósági elnök: ORMODY VILMOS.

Igazgatók:
JENEY LAJOS, SOLTÉSZ VILMOS.

Vezértitkár: FUCHS LAJOS.

Ugy a *jég-,* valamint a *tüzbiztositási* dijtételek is a lehető legmérsékeltebbre vannak szabva; az előforduló ***károk*** pedig méltányosan rendeztetnek és gyorsan kifizettetnek.

Bővebb felvilágositással készséggel szolgál:

az erdélyrészi vezérügynökség Kolozsvárt.
CSERMÁK GYULA,
titkár.

425. (6—6)

Vendéglősök figyelmébe!

Szász-Sebes város legszebb pontján, egy a mai igényeknek teljesen berendezett

„Kőbányai részvény sörcsarnok"
egybekötve **kávéházzal,**
3, esetleg 6 évre előnyös feltételek mellett azonnal kiadó,
esetleg
egy óvadék képes ügyes német főpinczérnek elszámolásra átadó.
Bővebbet
FALUDI SÁNDOR urnál,
Részv. sörraktár Gyulafehérvárt. 497. (3—3)

Uj! **Az „Excelsior Hungaria"** Uj!

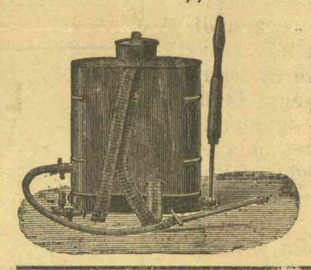

szabadalmazott
Peronospora fecskendő,

ez idő szerint a legjobb, legegyszerübb és legszaporább fecskendő szöllők, fák stb. megóvására a Peronospora ellen. Egyszerü szerkezete által a folytonos javitások ki vannak zárva. Négy csavar eltávolitása által szétszedhető. Gummi tömitése nincsen.

A legtöbb szöllőszeti iskolában általánosan használatban. — Ára **18** frt

Ásványi-féle szabadalmazott arankairtó eszköz,

Magyarország több hirneves gazdái által elismerő levéllel megdicsérve.

Egyszerü kezelése által rövid idő alatt az aranka a lóher és luczernás földekről gyökeresen kiirtható. — Ára **18** frt.

Egyedüli elárusitás Kolozsvár és vidékére:

KISS ERNŐ vaskereskedőnél,
KOLOZSVÁRT, FŐTÉR.

A „Hungaria" mütrágya-gyár részvénytársaság erdélyi föraktára.

Továbbá: **gazdasági eszközök, háztartási és konyhaberendezési czikkek, épület- és butor vasalás, szerszámok, kátrányos fedőpapir, méhészeti eszközök** nagy választékban.

Uj! **Árlappal ingyen és bérmentve szolgálok.** Uj!
418. (14—x)

„THE GRESHAM"
életbiztositó társaság Londonban.

Magyarországi fiók:	Ausztriai fiók:
Budapest, Ferencz József-tér 5-6., a társaság házában.	**Bécs, Gisellastrasse 1. sz. alatt,** a társaság házában.

A társaság vagyona 1891. évi junius 30-án	Frk. 117,558.797.–
Évi bevétel biztositások és kamatból 1891. évi junius 30-án	„ 20,725.259.–
Kifizetések biztositási és járadéki szerződések s visszavásárlások után a társaság fennállása óta (1848)	„ 249,311.449.–
A legutóbbi tizenkét havi üzleti idő alatt a társaságnál	„ 61,372.000.–
értékig nyujtattak be ajánlatok, mi által társaság fennállása óta benyujtott ajánlatok összértéke	„ 1.728,184.555.–

értékre megy. — Prospektusokkal és dijtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállit, továbbá ajánlatokkal dijmentesen szolgálnak **Erdély minden nagyobb városában az ügynök** urak és az **erdélyi vezérügynökség Kolozsvártt, Belszén-utcza 5., 7. sz.** 7. (39—x)

!!Tetemesen leszállitott árak!!

!!VÉGELADÁS!!

Mivel **társas czégünk feloszlása egész sürgössé vált,** kénytelenek vagyunk **a dusan felszerelt**

Vászon-, Fehérnemü-, Asztalnemü-
és
Szőnyeg-raktárunkat

hatósági engedélyezés mellett tetemesen leszállitott áron

végkiárulni.

Midőn a n. é. közönségnek e **rendkivüli alkalmat** szives figyelmébe ajánljuk, kérjük egyuttal a t. **adósainkat,** hogy a nálunk levő **tartozásaikat a legrövidebb idő alatt,** a kellemetlenségek kikerülése végett kiegyenliteni sziveskedjenek.

Kiváló tisztelettel:

485. (21—x) **GÁMENTZY M. és FÓGEL.**

Kedvező alkalom menyasszonyi kelengyék bevásárlására:

HORVÁTH BOLDIZSÁR
ELSŐ ERDÉLYI CZIMBALOM KÉSZITŐ,
Kőmálalja-utcza 11. szám Kolozsvártt.
(Több kiállitáson nyert kitüntetések.)

1878. Békés-Csabán arany oklevél.		1881. Debreczen bronz-érem és állami jutalomdij.
1883. Gyulán bronz-érem.		1888. Kolozsvár közremüködési köszönő okmány és jutalomdij.
1887. Deésen bronz-érem.		

Készitek mindenféle **Czimbalmokat** fenék nélkül is és fedéllel, hangfogóval és a nélkül, 60 frttól feljebb, tetszés szerinti diszitésekkel ellátva 300 frtig, jótállás mellett 3 évig.

Javitásokat ugy helyben, mint vidéken a legszolidabb árak mellett elvállalok.

Hangfogó és láb nélküli czimbalmokra **hangfogót** és **lábakat** 18 frtért készitek.

Ajánlom továbbá szép **czimbalom-verőimet** 1 frt 50 krtól 3 frtig, diszesen megkészitve

Ugyszintén jól megkészitett **fonott** (Bassus) **huraimat** felelősségre 15 kr.

Alázatosan kérve a nagyérd. műértő közönség becses pártfogását

Kész tisztelettel:

505. (2—8) **Horváth Boldizsár.**

ELŐPATAK GYÓGYFÜRDŐN,

melynek több kiállitáson kitüntetett gyógyvizei Európa leghiresebb bálneologusai által az eddig elismert égvényes vasas savanyuvizek legelsőjének jelentetett ki:

az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségekben bizonyultak be biztos hatásuaknak: *a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorégés s a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és bélzsábában, altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben, rásztkór és kedélykórban, máj- és lépdaganatokban, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, a pozsgerj s váltólázakból származott lépdagoknál, fejlődési sápkórban s az ezen alapuló hószám zavarokban, s különösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és hugyhólyag hurutos bántalmaiban, kezdődő hugy- és fövénykő-lerakodás s hugykő képződéseknél, a méh idült tömüléseinél, dagainál, fehérfolyás, a nemi részek gyengeségeiben, angol kórban, köszvény- és csúzbajokban.*

Az ásványviz használatával kapcsolatosan ujonnan berendezett ***meleg-*** és ***hideg ásványviz-fürdők,*** friss kecsketej, hidegvizgyógymód, massage, svéd tornászat áll az azt igénylők rendelkezésére.

Van orvos, gyógytár, távirda, posta. 600 szoba áll a közönség rendelkezésére, napi ár 60 krtól fennebb. A szobák árai **május 15-től julius 1-ig** és **augusztus 15-től szeptember 15-ig 30 %-kal olcsóbbak.** Az éttermekben nagyon jutányosan étkezhetni.

Szórakozásul vannak: parkok, erdei sétányok, olvasó-, zongora- és társalgó termek, tornászat, csolnakázó tó, szinház, hangversenyek, bálok s kirándulások; ugyszintén egy első rangu czigány-zenekar.

Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydijmentességben részesülnek.

A bármily irányból jövő gyógyvendégek a **földvári** vasut-állomáson szállanak ki, honnan az 1 óra távolságra eső Előpatakra magán- és társaskocsik szállitják a gyógyvendégeket; társas kocsin, ha csak egy személy jelentkezik: **2** frt; több személynél személyenként **1** frt **30** kr. fizetendő. Egy magánkocsi dija **3** frt. Ezen kocsikra jegyek a földvári állomásfőnöknél válthatók.

Minden megkeresésre utasitást és felvilágositást készséggel ad

Előpatak, 1894 évi május hó 15-én.

523. (3—20) **A fürdő-igazgatóság.**

Nyomatott Gámán János örökösé könyvnyomdájában Kolozsvárt, Belközép-utcza 2. szám.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.